955a/11.02.2026

ROMÂNIA

SENAT

SENATUL ROMÂNIEI

ÎNTREBARE PARLAMENTARĂ

Adresată: Doamnei Oana-Silvia ȚOIU, ministru al Afacerilor Externe
De către: Senator Cristina-Gabriella DUMITRESCU, președinte al Comisiei pentru Românii de Pretutindeni
Circumscripția electorală: nr. 24 Iași
Ședința Senatului din data de: 11.02.2026
Obiectul întrebării: *Poziția României față de utilizarea votului cu majoritate calificată (QMV) în domeniul Politicii Externe și de Securitate Comune (PESC) a Uniunii Europene și participarea țării noastre la așa-numitul „Grup de prieteni".*

Doamnă ministru,

Consiliul European, în calitatea sa de instituție care stabilește orientările politice generale ale Uniunii Europene, funcționează pe baza unui echilibru delicat între suveranitatea statelor membre și mecanismele de cooperare interguvernamentală. În arhitectura instituțională a Uniunii, domeniul Politicii Externe și de Securitate Comune (PESC) ocupă un loc aparte, fiind guvernat, în mod tradițional, de principiul votului unanim, ca expresie a respectului față de interesele fundamentale și sensibilitățile strategice ale fiecărui stat membru.

Articolul 48 alineatul (7) din Tratatul privind Uniunea Europeană consacră regula unanimității, prevăzând, cu titlu de excepție, posibilitatea derogării de la aceasta prin decizii adoptate în unanimitate de Consiliul European, cu aprobarea Parlamentului European, și cu excluderea explicită a deciziilor cu implicații militare sau din domeniul apărării. Acest mecanism confirmă caracterul eminamente politic și suveran al opțiunilor în materie de politică externă și securitate.

În acest context, este de notorietate faptul că, la data de 4 mai 2022, Parlamentul European a adoptat Rezoluția privind acțiunile de întreprins în urma concluziilor Conferinței privind viitorul Europei (2022/2648(RSP)), document care, la punctul 11, pledează explicit pentru abolirea principiului unanimității în cadrul Consiliului, inclusiv în perspectiva unei integrări politice mai profunde.

Ulterior, la 4 mai 2023, miniștrii Afacerilor Externe ai unui număr de nouă state membre ale Uniunii Europene – Germania, Franța, Italia, Spania, Olanda, Belgia, Luxemburg, Finlanda și Slovenia – au anunțat constituirea unui așa-numit „Grup de prieteni", definit ca grup de reflecție, având ca obiectiv formularea de propuneri pentru accelerarea și eficientizarea procesului decizional în cadrul PESC, inclusiv prin extinderea utilizării votului cu majoritate calificată (QMV).

În mod surprinzător și în contradicție cu pozițiile adoptate de alte state din Europa Centrală și de Sud-Est, România a ales să se asocieze acestui demers, mai întâi în calitate de observator, iar ulterior ca membru cu drepturi depline. La data de 22 mai 2023, ministrul Afacerilor Externe de la acel moment, domnul Bogdan Lucian Aurescu, a participat la reuniunea „Grupului de prieteni", România devenind astfel al zecelea stat membru al acestei inițiative informale.

Această decizie ridică semne de întrebare cu atât mai mult cu cât, din 2007 până în prezent, România nu a recurs niciodată la exercitarea dreptului său de veto în cadrul Consiliului European sau al altor formațiuni ale Uniunii Europene, deși, în mod repetat, alte state membre au utilizat acest instrument împotriva intereselor legitime ale țării noastre – un exemplu elocvent fiind blocarea aderării României la spațiul Schengen în cadrul Consiliului Justiție și Afaceri Interne (JAI).

Totodată, trebuie subliniat faptul că promovarea votului cu majoritate calificată în domeniul PESC marchează o mutație conceptuală profundă, de la un model de cooperare între state suverane către un model de exercitare a unei puteri cu pronunțat caracter supranațional, cu potențial impact direct asupra capacității României de a-și apăra și promova interesele naționale în plan extern.

În opinia noastră, este contrar interesului național ca autoritățile statului român să susțină, fie și implicit, diminuarea prerogativelor suverane ale României în domenii esențiale precum politica externă și securitatea. În acest sens, considerăm necesară o reevaluare serioasă a participării României la așa-numitul „Grup de prieteni" privind utilizarea votului cu majoritate calificată (QMV) în cadrul PESC.

Având în vedere cele expuse, vă rugăm respectuos să ne comunicați:

1. Dacă România a utilizat, până în prezent, dreptul de veto la nivelul Consiliului European sau al altor structuri, mecanisme ori formațiuni ale Uniunii Europene și, în caz afirmativ, să precizați cadrul, momentul și obiectul acestor decizii.
2. Care au fost raționamentele politice, juridice și strategice, considerate temeinice și conforme interesului național, care au stat la baza deciziei Ministerului Afacerilor Externe de a susține aderarea României la așa-numitul „Grup de prieteni" privind utilizarea votului cu majoritate calificată (QMV) în domeniul PESC.
3. Dacă fostul ministru al Afacerilor Externe, domnul Bogdan Lucian Aurescu, a acționat în baza unui mandat explicit din partea Guvernului României și/sau a Președinției României în momentul aderării României la acest grup și care au fost coordonatele acestui mandat.

4. Dacă dumneavoastră, în calitate de ministru al Afacerilor Externe, și instituția pe care o conduceți considerați oportună reconsiderarea poziției exprimate anterior de România și dacă aveți în vedere inițierea unor demersuri pentru retragerea țării noastre din așa-numitul „Grup de prieteni".
5. Dacă, în condițiile în care tratatele Uniunii Europene nu au fost modificate, iar principiul votului unanim rămâne în vigoare în domeniul PESC, România intenționează să utilizeze, atunci când situația o impune, dreptul de veto ca instrument legitim de protejare și promovare a interesului național, astfel cum este acesta definit de Constituția României și de legislația națională în vigoare.

Orice alte informații relevante în legătură cu acest subiect sunt binevenite.

Vă rugăm să ne transmiteți răspunsul dumneavoastră în scris.

Cu respectul cuvenit,

Senator Cristina-Gabriella DUMITRESCU,
Președinte al Comisiei pentru Români de Pretutindeni